

Incumbensa Della Vedova concernent il resguard da lain tar la submitsiun d'edifizis publics en il chantun Grischun

Las sutsegnadras ed ils sutsegnaders pretendan ch'i vegnia duvrà dapli lain en edifizis finanziads dal maun public. Tar la planisaziun, tar la construcziun e tar la gestiun d'edifizis e da stabiliments subvenziunads dal maun public duai – uschenavant che quai è adattà – vegnir promovida l'utilisaziun da lain, tenor pussaivladad da lain indigen grischun u almain svizzer. Per l'obligaziun correspondent da dals patrums da construcziun duain vegnir stgaffidas cundiziuns generalas giuridicas.

Ils ultims 13 onns èn vegnidas drizzadas a la regenza fin ussa ina incumbensa (Thomann 2004) sco er ina dumonda (Deplazes 2014) davart questa tematica. L'onn 2004 era la regenza da princip sa declarada pronta d'examinar e sche pussaivel da promover il diever dal material da construcziun «lain» tar agens edifizis. Areguard ils edifizis subvenziunads vuleva il chantun plinavant s'engaschar tar ils patrums da construcziun, per che la varianta «lain» vegnia mintgamai examinada e cumparegliada cun autras propostas da soluziun.

La dumonda numnada da l'onn 2014 ha ludà ch'ils differents edifizis da l'uffizi da construcziun bassa sajan exemplarics, ha dentant renvià a deficits massivs tar edifizis corrispondents. Questa situaziun n'è displaschaivlamain strusch sa midada en il fratemp. Patrums da construcziun privats vesan dentant adina pli savens il potenzial da la construcziun en lain moderna. Per la construcziun privata da chasas da pliras famiglias en Svizra èn vegnids duvrads l'onn 2009 – tenor la scola auta spezialisada bernaisa – anc 187 000 m³ lain, ma l'onn 2014 già 323 000 m³, quai che correspunda ad in augment da 72 %.

Ina dinamisaziun sin tut ils stgalims da la bransch da lain è dentant absolutamain giavischabla, perquai che l'utilisaziun da lain è d'in grond interess public pervia dals avantatgs ecologics da questa materia prima e pervia da sia posiziun en l'economia regiunala da guaud e da laina. Tras l'utilisaziun da lain sco material da construcziun vegn duvrada ina materia prima che po vegnir designada sco material regenerabel insumma, perquai ch'ella arcuna CO₂ ed ha ina bilantscha favuraivla areguard l'energia grisch. L'importanza da l'economia da guaud e da laina per la politica regiunala è fitg gronda, perquai ch'ella segirescha numerusas plazzas da lavur er en regiuns perifericas. Ultra da quai è il know-how da la construcziun en lain sa sviluppà vinavant fermamain ils ultims 20 onns, ed oz èn ins bun d'offrir soluziuns excellentas tant areguard l'ecologia, la funcziunalitad sco er l'estetica.

La legislaziun davart las submitsiuns scumonda da pretender directamain tscherts producents u ina tscherta derivanza. Tuttina datti in spazi d'agir per pudair favorisar l'utilisaziun da lain indigen er tar edifizis publics. Quest spazi d'agir è vegnì sondà en il chantun Friburg tras l'avocat dr. iur. Jean-Michel Brahier en l'expertisa giuridica dals 21 da mars 2014. Quai cun il resultat ch'il chantun ha tuttavia pussaivladads. Da menziunar è er il manual davart la favurisaziun da lain svizzer en il rom da submitsiuns.

Differents chantuns tiran già a niz quest spazi d'agir. Uschia ha la regenza dal chantun Friburg relaschà ils 19 d'avust 2014 ina directiva davart l'utilisaziun da lain tar edifizis publics dal chantun e tar edifizis da scola subvenziunads dal chantun. Quatter disposiziuns da questa directiva valan da vegnir menziunadas spezialmain: a) en las submitsiuns d'edifizis vegni adina precisà che l'utilisaziun da lain vegnia promovida; b) en la giuria è adina represchentada ina persuna spezialisada per construcziun en lain; c) labels da lain vegnan renconuschids; d) lain da l'agen guaud chantunal vegn preferì. Questa directiva da l'executiva chantunala sa cumprova bain. En consequenza da quai è Friburg sa decidì per ina varianta en lain per la construcziun dal nov edifiziu administrativ, ch'è actualmain il pli grond dal chantun. L'edifiziu da polizia ch'è ussa realisà a Granges-Paccot persvada areguard l'estetica, l'ecologia da construcziun e la funcziunalitad e porscha in ambient da lavurar productiv ed agreabel a 160 collavuraturas e collavuratur.

Per quests motivs incumbensain nus la regenza d'elavurar basas giuridicas correspondentas en il chantun Grischun.

Cuira, ils 14 da zercladur 2017

Della Vedova, Danuser, Thomann-Frank, Alig, Atanes, Berther (Mustér), Bondolfi, Bucher-Brini, Buchli-Mannhart, Caduff, Caluori, Casanova (Glion), Cavegn, Cramer, Deplazes, Dermont, Dosch, Epp, Fasani, Gartmann-Albin, Geisseler Hans, Giacomelli, Jaag, Jenny, Joos, Kappeler, Kollegger, Komminoth-Elmer, Kunfermann, Lamprecht, Locher Benguerel, Lorez-Meuli, Märchy-Caduff, Mathis, Monigatti, Niederer, Noi-Togni, Papa, Pedrini, Perl, Peyer, Salis, Schneider, Steiger, Tenchio, Tomaschett (Breil), Weber, Zanetti, Berther (Segnas), Bossi, Föhn, Geisseler Severin, Wellig